

CASTELL DEL PAPIOL

Vigilant la cruïlla

Passant de pressa amb el cotxe segur que heu vist algun cop, de reüll i retallat al cel, el castell del Papiol. Cal que algun dia hi pugeu, i n'assaboriu les vistes amb calma.

però no ha deixat mai de vigilar les vies de comunicació que han anat evolucionant, als seus peus, amb el pas dels segles.

Sobre la moderna cruïlla

SITUAT ESTRATÈGICAMENT entre Molins de Rei i Martorell, gairebé formant un mateix cos amb la roca on està enclavat, dominava la zona i exigia el peatge del pas de les barques al riu Llobregat. Al mateix temps, protegia la important cruïlla de camins que travessaven cap a Montserrat, i també cap al Vallès, per l'antiga Via Augusta.

Avui, els peatges ja no s'exigeixen des del castell del Papiol i el seu domini ja no s'imposa als viatgers,

Quan sortiu del batibull d'autopistes i carreteres i arribeu al Papiol, un cop al poble, doneu-vos un merescut descans de cotxe i enfileu-vos pels seus carrers, a peu i sense presses, fins al capdamunt. Finalment, arribareu a la plaça dominada per aquest singular castell, on el primer que us cridarà l'atenció serà el resultat de l'esforç en la construcció de l'edifici per adaptar-lo a la seva base rocallosa irregular.

Baix
Llobregat

SORTIM RESTAURANT I ALLOTJAMENT

Can Colomé

Cuina de mercat i carns a la brasa, amb el conill a l'allet com a especialitat. És una masia de més de 400 anys que manté la decoració rústica. Entre 15 i 20 €.

Ctra. de Caldes, 30
Tel. 93 673 05 17

Fonda Casanovas

Just al costat de l'església. Es dediquen a l'hostaleria des de fa 70 anys. Hi ha habitacions exteriors amb vistes a Montserrat. La doble val 65 €.

Carrer de Montserrat, 24
Tel. 93 673 00 42

La silueta a què ja estàveu gairebé habituats en el vostre pas per l'autopista, cobrarà, als vostre ulls,

SORTIM COM S'HI ARRIBA

Per arribar al Papiol, podreu escollir camí: per l'autopista AP-7, sortida Molins de Rei; per la N-II, sortida Molins de Rei-El Papiol; per la N-340, sortida El Papiol i per la C-1413, sortida El Papiol.

unes noves dimensions quan estiguen a prop de les seves façanes altes, llises i inexpugnables.

Veureu també, que les seves parets mil·lenàries estan construïdes capritxosament i omplen els buits de l'esperó rocós. Se us obrirà, a més, una nova perspectiva, quan contempleu des d'aquest mirador excepcional l'impressionant embolic de carreteres, autopistes i ponts que passen i traspassen aquest tram del curs del Llobregat.

Pedres i nissaga

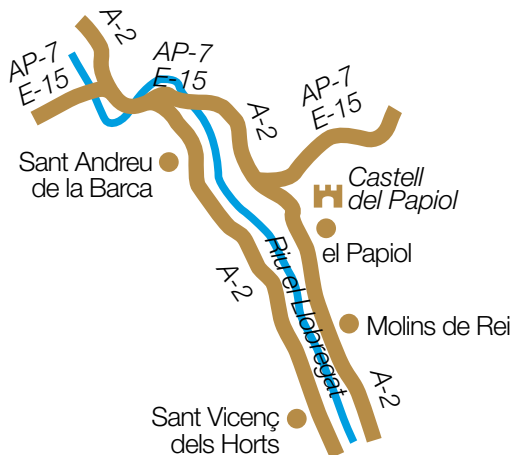
El castell, d'origen romànic, el trobem documentat l'any 1116. D'aquesta època, se'n conserven vestigis de dues torres: una de rodona al nord i una altra de quadrada que va ser construïda més tard, ja al segle XIII.

Domini estratègic

El castell domina el paisatge del nucli urbà del Papiol, on s'aixeca a una altura de 135 metres sobre una roca irregular. Un cop sigueu a la població, no té pèrdua. La seva silueta us guia.

Va pertànyer des del segle XII a la nissaga dels Despapiol, tot i que l'any 1395, el rei Joan I va vendre a Berenguer de Cortilles, per 6.000 lliures, la jurisdicció sobre el castell i el terme, però aquest els

va transferir quasi immediatament a Ramon "de Papiol", que d'aquí li ve el cognom Despapiol.

Per enllaç matrimonial, el 1505 la baronia va passar a mans dels Marimon, que també eren senyors del castell de Sant Marçal a Cerdanyola del Vallès, i més tard a mans dels Guimerà, que eren senyors de Llorac. El 1610 va quedar en poder dels Desboc, barons de Vilassar, que el van vendre al mercader Francesc Argemí, i va passar, per successió, als Almirall. El polític, escriptor i destacat ideòleg catalanista republicà del segle XIX Valentí Almirall Llozer va ser fill d'aquesta família.

Avui, el castell del Papiol es conserva admirablement gràcies a l'esforç de les seves propietàries, les

germanes Mora-Almirall, que el van heretar de la seva mare, filla del comerciant Joaquim Almirall (germà de Valentí Almirall).

Les set pedres

El castell n'ha vist de tots colors durant les diferents guerres que ha viscut (la dels Segadors, la de Successió, la del Francès i la batalla de Molins de Rei de la primera guerra carlina), i n'ha patit lògicament les conseqüències.

Però la pitjor desfeta, que va obligar a reconstruir-lo gairebé totalment, a excepció d'un sector romànic dels pisos baixos, la va patir el 26 de maig del 1448, data en què el va fer caure un terratrèmol molt violent que va afectar també bona part de Catalunya.

Diu la llegenda que, llavors, el senyor del Papiol va fer un pacte amb el diable perquè li aixequés ràpidament un altre cop el castell, forçant-lo a fer-ho en set nits, però posant la condició que ningú més no ho veuria, tret d'ells dos. A la nit que feia set, un sastre, vassall del senyor del Papiol, va desco-

brir per casualitat el dimoni construint el castell, el qual, en veure's sorprès, va rebotir a terra, de ràbia, la pedra que duia sobre el cap i que era precisament la darrera que havia de posar a dalt de tot. Es va fer fonedís i se'n va tornar ràpidament cap a l'infern. Per això, a causa d'aquella maledicció, es diu que cada any cauen set pedres del castell del Papiol.

A vegades, les llegendes fan males passades... Però vosaltres, per si de cas, vigileu quan estigueu vora el castell, perquè ningú no ha sabut mai dir amb exactitud... de quin cantó cauen les pedres. ■

Per saber-ne més

Ajuntament del Papiol: Tel. 93 673 02 20

www.elpapiol.es // www.patrimonidelpapiol.org/castell

sortim DE CONCURS

L'ORIGEN DEL TOPÒNIM

No en sabem gaire sobre la procedència del topònim Papiol. De tota manera, com en molts altres casos, hi ha diverses teories. En sabeu alguna? Envieu-nos les respostes a castells@castellscatalunya.com, indicant el vostre nom. Els encertants rebreu un 2x1 per a la visita guiada a un castell de la Ruta "Castells de Lleida: Un Viatge al Passat" (Montsonís, Montclar, Pallargues, Florejacs, Vicfred, Mur i Arbeca). **Solució del concurs anterior:** Un baluard és una construcció de defensa avançada de les muralles -a vegades un terraplè- situada en els angles i els llocs estratègics del recinte emmurallat que es volen defensar.